

"Sonra gelen beşer beşer, takriben o nisbetle gidiyor; yalnız bazı kûsuratla fark var. Öyle farklar, böyle makam-ı hitabîde zarar vermez... Lafz-ı Celal'in adedine tesadüf karışmamış, bir hikmet ve intizam ile adedleri tayin edilmiş." Kûsuratlı olması intizama neden zarar vermiyor denilmiştir?

"Sonra gelen beşer beşer, takriben o nisbetle gidiyor; yalnız bazı kûsuratla fark var. Öyle farklar, böyle makam-ı hitabîde zarar vermez. Meselâ: Bir kısım yüz yirmi bir, bir kısmı yüz yirmi beş, bir kısım yüz elli dört, bir kısım yüz elli dokuzdur. Sonra Sure-i Zuhruf'tan başlayan beş sure; o nisf-ı nisf-ı nisfın nisfına iniyor. Sure-i Necm'den başlayan beş; o nisf-ı ...nisf-ı nisf-ı nisfın nisfidir; fakat takribîdir. Küçük kûsuratın farkları, böyle makamat-ı hitabiyede zarar vermez. Sonra gelen küçük beşer içinde, üç beşerin yalnız üçer aded Lafz-ı Celal'i var. İşte bu vaziyet gösteriyor ki: Lafz-ı Celal'in adedine tesadüf karışmamış, bir hikmet ve intizam ile adedleri tayin edilmiş."(1)

Allah'ın kainatta yarattığı her şey mucizelidir, lakin bu mucizeler imtihan gereği perdeli ve sebepler tahtında cereyan ediyor.

Şayet her mucize açık ve perdesiz olsa, o zaman insan iradesini selb eder, o zaman inanan ile inanmayan arasında fark kalmaz, elmas ile kömür aynı değerde olurdu.

Hiç mucize olmasa, bu kez de insan akli Allah'ın varlığı ve birliğini kavramakta zorlanır, bütünüyle inkara giderdi. Bu yüzden Allah kainatta delil ve mucizeleri öyle bir ayarda öyle bir dozajda yaratmış ki, ne iradeyi elden alıyor ne de akli mahrum bırakıyor.

Bu ölçü Kur'an içinde bulunan mucizeler için de geçerlidir. Yani Kur'an içindeki mucizeler ne iradeyi imana mecbur edecek bir açıklıktadır ne de akli bütünü ile mahrum edecek bir kapalılıktadır.

Kûsuratlar mucizenin üstünde tenteneli bir perde gibidir, dikkatle ve hidayet arzusu ile bakanlar mucizeleri görürken, dikkatsiz ve tenkit niyeti ile bakanlar mucizeleri göremiyorlar.

Çiçeęe profesör olmuş bir bilim adamı, sebepler açısından baktığında onun bir mucize olduğunu göremezken, sıradan bir adam iman ve hidayet niyeti ile baktığında, çiçeğin harika bir mucize olmasını görmesi gibi...

(1) bk. [Mektubat, Yirmi Dokuzuncu Mektup, Dördüncü Risale.](#)